

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

656. Archidiaconus an & qualiter concedere possit dimissorias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

sive ex officio. Barbof. loco cit. num. 9. citato Farinac. ubi antè, n. 4. &c. qui etiam dicat, non credi Judici asserenti in inquisitione processisse famam, nisi de ea aliunde appareat per testes particulariter super dicta fama receptos. Specialiter verò hic observandum à Commillariis illis Archidiaconalibus, similibusque Visitatoribus, quod habet Barbofa loc. cit. num. 17. ex cit. cap. quandoque & qualiter, nimirum contra regulares non debere fieri inquisitionem, nullà præcedente infamiâ. Pro quo citat Duaren. reg. 208. limit. ult. (ubi etiam asserat, quod c. in singulis, de statu Monach. loquatur, quando illa inquisitio fit per Visitatores) Rodriguez q. regular. tom. 2. q. 19. art. 6. Item notandum, quod Barbofa subdit num. 18. citato Sigismundo à Bononia de elect. dub. 102. num. 5. Joseph à S. Maria in tribunal. religios. tr. 5. c. 6. nu. 1. &c. nimirum religiosos facilius amoveri posse à suis administrationibus, quàm alios clericos. Limitanda hæc ipsa tamen primò, ut non sit necesse præcessisse formam, dum crimen aliàs occultum vergit in perniciem spiritualem vel temporalem alicujus communitatis, verbi gratiâ, hæresis occulta, proditio civitatis, &c. Barbofa loc. cit. n. 12. citans Clar. ubi antè, vers. item scias, Navar. in man. cap. 25. num. 33. Guttier. q. can. lib. 1. quest. 11. ex num. 48. Farinac. cit. quest. 9. num. 14. Menoch. conf. 100. num. 63. & seq. &c. Secundò, ut teneat inquisitio, infamiâ non præcedente, dum pars non opponit de non præcedente fama. Barbofa loc. cit. num. 13. citato Claro ubi antè, vers. scias ulterius. Farinac. cit. quest. 9. num. 12. Menoch. de arbitr. lib. 1. quest. 78. num. 4. &c. Alias limitationes vide apud Barbofam loc. cit. num. 14. & 15. qui tamen nu. 16. ait: hodie communi ubique terrarum usu receptum est, ut Magistratus ad crimina punienda procedant etiam occulta, quæ probari possunt, nullà præcedente infamiâ, velex officio, vel ad Fiscalis denuntiationem. Pro quo citat Clarum lib. 5. s. fin. qu. 2. nu. 5. & qu. 6. nu. 1. Farinac. cit. qu. 9. à nu. 20. & hoc jure utitur Hispania. Unde Lessius de iure & iust. lib. 1. cap. 19. dub. 15. num. 132. ait, hanc praxin sustineri posse in delictis, quæ republicam turbare solent, & quando non tam ad punitionem proceditur, quàm ut bono communi consulatur, maleficia impediuntur, res publica criminibus purgetur.

Atque hæc pro rudi aliqua terminorum, & quorundam principiorum notione & explicatione in præfens sufficiant.

Questio 656. Archidiaconus an & qualiter concedere possit dimissorias &

Resp. primò prænotando hæc duo, literas dimissorias & commendatitias sumi quandoque pro eodem, & inter se confundi, uti fit in c. significasti, de off. Archid. juxta paulo post dicenda, esseque varias tam harum, quàm illarum species. Nam commendatitia accipiuntur primò pro literis testimonialibus, quibus simpliciter perhibetur testimonium de vita & moribus; & concedi possunt à Parocho, & Magistro scholarum, Fagn. in cit. cap. significasti, num. 2. juxta Tridentinum sess. 23. cap. 5. Dein pro literis testimonialibus, quæ promovendos ad Ordines de moribus ac vita simpliciter commendant Ordinarios. Quæ etiam dicuntur commendatitia pacifica à

Jo. And. in cap. fraternitati, num. 2. de cleric. non resid. concedunturque à Prælatis etiam inferioribus, modo habeant jurisdictionem quasi Episcopalem, ut Fagn. loc. cit. & nu. 26. juxta cit. cap. fraternitati. Verùm neque his hodie dum Ordinarios contenti esse debent, dum Innocentius XII. requirit pro Ordinibus suscipiendis ab Episcopo domicilii vel beneficii testimoniales de moribus & vita datas ab Episcopo originis. Sic quoque dimissoria accipiuntur primò pro illis, quæ dantur appellanti, & vulgò Apostoli nuncupantur L. dimissoria, ff. de verbor. signif. gl. in cit. cap. fraternitati, dicunturque tales; quia ad eum, ad quem appellatur, causa dimittitur. Fagnan. loc. cit. num. 4. citans Jo. Andr. in cap. fraternitati, num. 3. dum accipiuntur pro iis, de quibus in cap. 1. & 2. de Cleric. peregrin. quibus nimirum conceditur Clerico licentia peregrinandi, & is quasi dimittitur & absolvitur à potestate Episcopi, perhibeturque hunc in finem Clerico peregrinato testimonium de moribus, vita, & Ordinibus illius. Quæque etiam formata dicuntur, & quarum formulam addidit Nicænum Concilium, prout refertur cap. 1. dist. 73. quas minor Episcopo concedere nequit, cum, ut Jo. And. locis cit. num. 1. sint species quædam alienationis. Fagn. loc. cit. nu. 2. & 3. Denique accipiuntur pro iis literis, quæ non solum commendant subditum, sed & illi facultatem dant suscipiendi Ordines ab Episcopo alieno. Trident. sess. 23. cap. 10. quæ & ipsæ formata dicuntur à Concilio Niceno relato dist. 73. cap. 1. & 2. & à Trident. loc. cit. nu. 7. reverendæ dicuntur. Et de his in præfente procedit questio. Hinc

2. Resp. secundò: dictas dimissorias licentiales peregrinandi concedere nequit Archidiaconus; quia id superat potestatem omnium inferiorum Episcopo, juxta dicta immediate antè: inferior autem Episcopo est Archidiaconus, ut patet. Sed neque dimissorias ad suscipiendos Ordines ab Episcopo alieno concedere potest Archidiaconus, aut alius Episcopo inferior ob eandem rationem. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 14. q. 2. in fin. Fagn. cit. n. 2. juxta cap. quamvis, dist. 68. cap. extraneo. & cap. primatus, dist. 71. & cap. non oportet, de consecr. dist. 5. quos textus citat Fagnan. Et de Archidiacono in specie, quòd is eas sine expresso consensu Episcopi dare nequeat, est textus in cit. cap. significasti, quod licet utatur termino commendatitias, is tamen de his dimissorialibus accipiendus est, ut ostendit fuse Fagn. cit. num. 2. In quod cap. Layman. in paraphrasi ait: Archidiaconus sine consensu Episcopi literas dimissorias dare non potest; sed neque Clerici freti talibus literis absque licentia Episcopi datis Ordines accipere possunt, alioquin de executione Ordinum prohiberi possunt. Rationem etiam addit hisce expressis: quia per literas dimissorias derogatur juri Episcopali; quod habet ad ordinandum Clericos sibi subjectos. Quæ ipsa est causa, cur vacante sede (prout ipsum quoque ex Jo. And. ait Fagnan. loc. cit. nu. 3.) Capitulum dimissorias concedere nequit; quia jura Episcopalia successorii reservari debent. Et dein in notand. unic. addit idem Layman. si dimissoria sine consensu Episcopi ab Archidiacono vel Vicario generali data sint, pro non datis haberi debent, ita ut poena & inhabilitates incurrantur, de quibus se dixisse ait in cap. 2. de tempor. ordinat. in 6.

3. Sed

3. Sed & (quod non inepre occasione Archidiaconi hic inferitur) Prælatos alios, & in specie Abbates habentes cum separato territorio iurisdictionem quasi episcopalem in parochos & parochianos privatim ad Episcopum posse hodie dum, stante decreto Tridentini *sess. 23. c. 10.* (uti id poterant olim, & ex pluribus textibus ostendit Fagn. *loc. cit. n. 13.* & uti id possunt adhuc hodie dum respectu suorum Regularium, præservante hanc eorum facultatem respectu horum expressè Tridentino, ut Fagnan. *ibidem*) suis subditis secularibus concedere dimissorias ad Ordines suscipiendos, fusè tradit Fagnan. *loc. cit. à n. 17.* contra quosdam contrarium sentientes apud eundem *n. 14.* eò quòd censent decretum illud Tridentini non tenere ex eo, quòd non derogat Synodo 7. generali, de qua in *c. quoniam. dist. 69.* nec privilegio corpori iuris interto, nempe *c. Abbates. de privileg. in 6.* quorum sententiam omnino falsam esse, probasse se fusè ait in *c. fin. de rescript.* Item contra alios apud eundem *ibidem.* & in specie contra Gratian. *discept. for. to. 2. c. 212. per rot.* modestius sustinentes, illo decreto Tridentini non comprehendì ejusmodi Abbates. Stabilit sententiam suam Fagnan. *cit. cap. 17.* ex eo, quòd Tridentinum statuendo, quòd Abbatibus & aliis quibuscunque intra fines alicujus diæcesis consistentibus, etiam si nullius diæcesis vel exempti dicantur, non liceat cuipiam, qui eorum subditus regularis non sit, Tonsuram vel minores Ordines, nec dimissorias concedere, apertè dictos Abbates includat. Quin & hoc idem sonet & sit, ac si expressè id prohibuisset Abbatibus iurisdictionem ordinariam & quasi Episcopalem privatim ad Episcopos habentibus; dum idem importat; esse nullius diæcesis; & habere proprium territorium separatum à territorio Episcopi, juxta *gl. in Clem. 1. de form. compet. & ibi Cardin. num. 2. Imol. nu. 38. Vitalio. nu. 4. Abb. nu. 15.* territorium verò acquiri (sive hæc acquisitio fiat per præscriptionem immemorabilem, ut Archid. & Jo. And. sive per privilegium) nequeat sine omnimoda iurisdictione privatim ad Episcopum; cum inferior efficiatur Ordinarius cum territorio separato à quacunque diæcesi non nisi habendo iurisdictionem Episcopalem in clerum ac populùm excluso Episcopo. *gl. in cit. Clem. 5. volumus. v. diæcesani.* Anchar. *ibid. n. 10. & c.* Et tunc demum separatur territorium à diæcesi Episcopi, & fit proprium Abbatis, quando privilegium nedum eximit, sed & tribuit iurisdictionem. Jo. And. in *c. nimis. de jurejur. circa mediam.* Anchar. in *cap. postulasti. de for. compet. n. 4.* Abbat. & c. apud Fagnan. *cit. nu. 17.* qui etiam à *nu. 20.* solidè solvit, quæ in contrarium obmoventur. Quorum illud ferè potissimum est, quòd Tridentinum *sess. 24. c. 20. §. ad hæc.* decreto suo non comprehendat Abbates hujusmodi nullius diæcesis, habentes ante Concilium facultatem cognoscendi de causis matrimonialibus & criminalibus in suos subditos, & omnem iurisdictionem. Siquidem hoc decretum loquitur aliis omnino verbis, quàm decretum illud *sess. 23. c. 10.* quippe prohibet, ne hujusmodi causæ Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio relinquuntur, quæ verba non conveniunt Abbatibus nullius diæcesis; quia hi excellentiorem dignitatem, & primam post Pontificalem habent, ut apud Fagn. Bald. in *c. pastoralis. de off. deleg. v. superiores.* Felin. *ibid. col. 4.* Lap. *alleg. 84. n. 15.* Abbat. P. Leuren. *Tract. IV. De Archidiaconis.*

in *Clem. diæcesanis. de vita & honest. Clericor.* ubi quòd nomine diæcesani veniant inferiores Episcopo, habentes dictam iurisdictionem. Neque hanc objectionem promovent verba illa *cit. §. ad hæc. & aliorum.* ita ut iis comprehendi videantur omnes Episcopo inferiores; quia illa important omnimodam similitudinem ad expressa, ut citatis quam plurimis Fagn. *cit. n. 22.* expressi autem fuerant Decani, Archidiaconi, & c.

4. Resp. tertio: Nihil tamen obstat, quòd minus Archidiacono, alterive inferiori ab Episcopo specialiter concedi possit facultas dandi dimissorias ad Ordines. Fagn. *loc. cit. nu. 5.* juxta *cap. cum Bertoldus. de sent. & re judic.* Non tamen censetur hæc facultas data in generali commissione, nisi fortè quis gerens generaliter vices Episcopi, absque eo, quòd specialiter in ejus commissione hic casus expressus esset, aliqui similes casus essent expressi cum apposita clausula generali: *super præmissis, & in omnibus aliis ad nos spectantibus.* Fagnan. *loc. cit. n. 6.* quàmvis Host. tradat, & tunc non debere hoc expedire sine conscientia Episcopi, si is præsens esset; Episcopo verò absente in remotissimis, Vicarium generalem Episcopi posse dare hanc licentiam ordinandi juxta *c. cum nullus. de tempor. ordinat. in 6.* Quid verò hac in parte possit Capitulum sede vacante, dictum est supra. Vide Fagn. *loc. cit. à n. 7.*

5. Resp. quarto: Episcopo absente à sua diæcesi, & imminente necessitate aut utilitate ordinandorum posse Archidiaconum præsentare alijs Episcopis ordinandos, per quos ordinentur; si tamen id habeat consuetudo, tenet *gl. ad cit. c. significasti.* quam sequuntur Butrio & Abb. *ibid.* apud Fagnan. *nu. 11.* Hanc quoque glossam sequi videtur Laym. *loc. cit. notand. unic.* remittens tamen ad ea, quæ dixerat *cap. 3. de temp. ordin. in 6.* Verùm hanc glossam reprobat Host. *ibid. n. 4.* cui inhaeret Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. c. 41. n. 13.* eo quòd litera hujus *cap. ei* contradicat; dum Papa nullum casum excipiat. Item contradicat illi alia litera *cap. 2. §. si Episcopus defuerit. de off. Archipresb. Fagn. cit. n. 11.*

Quæstio 657. Num Archidiaconus unire & dividere possit beneficia?

1. Resp. ad primum negativè. Sbroz. *l. 2. q. 112. nu. 2.* citans Rotam apud Mohed. *decis. 337.* & Put. *decis. 1. de off. Vicar. Lotter. de re benef. lib. 10. qu. 28. nu. 20.* ex Innoc. in *c. ad hæc. de off. Archid. n. 10.* ubi: quòd etsi Archidiaconus sit Vicarius Episcopi ordinatus à lege, unire tamen non potest beneficia. Unde etiam Gemin. *conf. 38. n. 10.* infert, id non posse Vicarium generalem Episcopi.

2. Resp. ad secundum quoque negativè: cum dividere ecclesias sit species alienationis, Sbroz. *loc. cit. quæst. 116. nu. 6.* citans Innocent. & Abbat. in *citat. cap. ad hæc.*

* *
*

Z 3

Quæstio